

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων**

**Ηράκλειο, 29 Δεκεμβρίου 2023
Αρ. πρωτ.: 444507**

Ταχ. Δ/ση :Πλατεία Ελευθερίας
Ταχ. Κώδικας :712 01
Πληροφορίες :Νικάκη Δέσποινα
Τηλέφωνα :2813400237
e-mail :tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: -Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
Τμήμα Β'
-Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
Γενική Δ/ση Υδάτων
Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης
Υδάτινου Περιβάλλοντος
Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων
Υδάτων

ΚΟΙΝ.: - Αντιπεριφερειάρχες ΠΕ & ΠΚ
- Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
Σχεδιασμού ΠΚ
Δήμοι Κρήτης

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθμ. **60/2023** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας.

Σας διαβιβάζουμε για τις δικές σας ενέργειες αντίγραφο της υπ' αριθμ. **60/2023** απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (**πρακτικό Ν° 14/28-12-2023**) που αφορά στην Έκφραση άποψης επί της **Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης (EL13).**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Βαρδιάμπαση Νίκη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ
- Εκτελεστικό Γραμματέα ΠΚ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:

Απόσπασμα Πρακτικού Ν° 14/28-12-2023
Αριθμός Απόφασης 60/2023

Στο Ηράκλειο σήμερα **Πέμπτη 28 Δεκεμβρίου 2023** και ώρα **11:00** συνήλθε σε δια ζώσης συνεδρίαση η **Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**, στο **Ηράκλειο** (Περιφερειακό Κατάστημα, Πλατεία Ελευθερίας 01), ύστερα από τη με αριθ. πρωτ.: **421869/12-12-2023** πρόσκληση του Προέδρου της.

Στη συνεδρίαση, στην οποία κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη, παραβρέθηκαν:

1	Ξυλούρης Νικόλαος	Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος	πρόεδρος της Επιτροπής
2	Σκουλάς Νικόλαος	Περιφερειακός σύμβουλος	τακτικό μέλος
3	Δοξαστάκης Ζαχαρίας	» »	» »
4	Παπαδεράκης Αντώνιος	» »	» »
5	Αλεξάκης Γιώργος	» »	» »
6	Κακογιαννάκης Νικόλαος	» »	» »
7	Δανδουλάκης Κωνσταντίνος	» »	» »
8	Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς)	» »	» »
9	Κονταξάκης Γεώργιος	» »	» »
10	Μαρινάκης Αλέξανδρος	» »	» »
11	Ματαλλιωτάκης Γεώργιος	» »	» »
12	Τζεδάκης Σταύρος	» »	Ως τακτικό μέλος

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν τα τακτικά μέλη της Επιτροπής κ.κ.:
Χανιωτάκη - Μυλωνάκη Μαρία, Γύπαρης Κωνσταντίνος, Κουρουπάκης Αναστάσιος και Κουκλινός Ανδρέας.

Α. Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι κ.κ.: Κρισωτάκης Μαρίνος προϊστάμενος Γενικής Δ/σης Βιώσιμης Ανάπτυξης ΠΚ, Καγιαμπάκη Άννα προϊσταμένη Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Κανδηλογιαννάκη Μαρία προϊσταμένη τμήματος Υδροοικονομίας Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Δαφνομήλη Δήμητρα προϊσταμένη τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Στεφανάκη Μαρία υπάλληλοι τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Βογιατζή Χρυσάνθη ειδική σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ, Μπιλάλης Ανδρέας Μέλος ΔΣ Αγροτικού Συνεταιρισμού Βαϊνιά - Κεντρί και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη και Νικάκη Δέσποινα υπάλληλοι Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ.

Β. Συμμετείχε μέσω τηλεδιάσκεψης ο κ. Μεραμβελιωτάκης Ιωάννης Υπάλληλος Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 1^ο: Έκφραση άποψης επί της **Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης (ΕΛ13).**

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του Ν. 1650/1986:** «Για την προστασία του περιβάλλοντος»,
- β) Του Ν. 2690/1999:** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
- γ) Του Ν. 3852/2010:** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
- δ) Του Ν. 4014/2011:** «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος»,
- ε) της αριθμ. 1649/45-15-1-2014 ΚΥΑ,** η οποία αφορά στην «εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α΄ της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ΄ αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α΄ 21),
όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

- 2. Το Π.Δ. 149/2010 με θέμα: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης» (ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α΄) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. 1218/ΦΕΚ 762 τ. Β΄/ 26-02-2021 Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**
- 3. Την αριθμ. 3/2022 απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου (πρακτικό Ν^ο 02/27-01-2022), που αφορά: α) στη Σύσταση Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Κρήτης, β) στον Καθορισμό αριθμού των μελών της και γ) στη Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμβουλίου προς την Επιτροπή, για το δεύτερο ήμισυ της θητείας των Περιφερειακών Αρχών από 27-01-2022 έως 31/12/2023**
- 4. Το ΦΕΚ 660 τ. Β/15-02-2022 που αφορά τη δημοσίευση της αρ. 3/2022 απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου ΠΚ.**
- 5. Τη με αριθμ. πρωτ. 411382/30-12-2022 απόφαση Περιφερειάρχη Κρήτης (ΑΔΑ: 63ΓΡ7ΛΚ-ΔΩΘ), που αφορά στην παράταση θητείας του κ. Ξυλούρη Νικολάου, Αντιπεριφερειάρχη στον τομέα Περιβάλλοντος ΠΚ, έως 31-12-2023 (ΦΕΚ 1231/31-12-2022).**
- 6. Την αριθμ. πρωτ. 5280/09-01-2023 απόφαση Περιφερειάρχη, που αφορά στον ορισμό προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας Π.Κ. έως 31.12.2023.**
- 7. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/119413/1879/20-11-2023 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Δ/ση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος - Τμήμα Επιφανειακών και Υπόγειων Υδάτων, με θέμα την «αναγκαιότητα επίσπευσης εξέτασης των ΣΜΠΕ για τη 2^η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας».**
- 8. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/124678/8140/29-11-2023 Διαβιβαστικό της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ (αρ. πρωτ. 406680/30-11-2023).**
- 9. Το με αριθμ πρωτ. 438930/22-12-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:**

Έχοντας υπόψη:

- 1) Την υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28-08-2016 Κ.Υ.Α. (Α'1225) «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ "σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων" του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2001», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. ΚΥΑ οικ.40238/28-09-17 (ΦΕΚ 3759/Β).
- 2) Τον Ν. 5037/23 (ΦΕΚ 78 Α/28-3-2023) : Μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων και διεύρυνση του αντικειμένου της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων, ενίσχυση της υδατικής πολιτικής - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της ενσωμάτωσης των Οδηγιών ΕΕ 2018/2001 και 2019/944 - Ειδικότερες διατάξεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος.
- 3) Το υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/124678/8140/29-11-2023 Διαβιβαστικό της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ (αρ. πρωτ. 406680/30-11-2023).
- 4) Το με αρ. πρωτ. 362954/31-10-2023 έγγραφο της Υπηρεσίας μας «Παρατηρήσεις επί του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Κρήτης».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναθέτουσα Αρχή είναι η Γενική Διεύθυνση Υδάτων του ΥΠΕΝ.

Αδειοδοτούσα αρχή για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) είναι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του ΥΠΕΝ. Το ΣΔΛΑΠ ΥΔ ΚΡΗΤΗΣ εγκρίνεται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ισχύει για έξι (6) χρόνια ή μέχρι την αναθεώρησή του σύμφωνα με το άρθρο 32 του 2 σχετ. Νόμου.

Εξετάζεται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της Β Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος της Κρήτης (ΣΔΛΑΠ ΥΔ ΚΡΗΤΗΣ) με Αρχή Σχεδιασμού την Γενική Διεύθυνση Υδάτων του ΥΠΕΝ.

Η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ), όπως καθορίζεται στο άρθρο 7 της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 όπως ισχύει, περιλαμβάνει την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την εκτίμηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων του Σχεδίου στο περιβάλλον και την πρόταση κατάλληλων μέτρων/ κατευθύνσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών, τα οποία ενσωματώνονται στην περιβαλλοντική έγκριση του Σχεδίου, κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης της ΣΜΠΕ με τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς και το κοινό.

Α) Συνοπτική Περιγραφή της Β Αναθεώρησης του Σ.Δ.Λ.Α.Π. ΥΔ ΚΡΗΤΗΣ:

Για την επίτευξη της καλής κατάστασης των υδάτων έχουν καταρτιστεί και εφαρμόζονται Σχέδια Διαχείρισης σε επίπεδο Λεκάνης Απορροής Ποταμών σύμφωνα με το Άρθρο 13 και το Παράρτημα VII της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, Προγράμματα Μέτρων για την προστασία και αποκατάσταση των υδάτων, σύμφωνα με το Άρθρο 11 και το Παράρτημα VI της προαναφερόμενης Οδηγίας κατ' εφαρμογή του Ν. 3199/2003 και του ΠΔ 51/2007. Το ΣΔΛΑΠ ΥΔ ΚΡΗΤΗΣ εγκρίθηκε το 2015 (ΦΕΚ 570 Β 8-04-2015) και αναθεωρήθηκε για πρώτη φορά το 2017 (ΦΕΚ4666 Β 29-12-2027). Ωστόσο τα ΣΔΛΑΠ αναθεωρούνται σε εξαετή βάση και βρισκόμαστε στη φάση της 2ης Αναθεώρησης.

A1. Αναφορικά με την κατηγοριοποίηση των Υδατικών Συστημάτων (ΥΣ) που έχουν καθοριστεί στο Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) της Κρήτης ισχύουν τα ακόλουθα ανά Λεκάνη Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) και στο σύνολο του ΥΔ της Κρήτης:

Χάρτης 1-1: Λεκάνες Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Κρήτης (ΕΛ13).

ΤΥΠΟΣ ΥΣ	ΛΑΠ ΥΔ			ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ	ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (ΙΤΥΣ)
	ΛΑΠ ΕΛ1339	ΛΑΠ ΕΛ1340	ΛΑΠ ΕΛ1341		
Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα (ΕΥΣ)	63	44	16	123	Στα 153 Επιφανειακά ΥΣ του ΥΔ Κρήτης συμπεριλαμβάνονται 16 ΙΤΥΣ, εκ των οποίων 5 αφορούν στους ταμειυτήρες του ΥΔ και 11 σε ποτάμια ΙΤΥΣ.
Λιμναία	1	0	0	1	
Μεταβατικά	4	0	0	4	
Παράκτια	10	6	9	25	
ΣΥΝΟΛΟ ΥΣ	78	50	25	153	
Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ)	34	27	30	91	Δεν αφορά

A2. Το Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ) περιλαμβάνει, σύμφωνα με το Παράρτημα V του ΠΔ 51/2007, όλους τους ακόλουθους τύπους περιοχών:

- Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7 του ΠΔ 51/2007): Στα πλαίσια της 2ης Αναθεώρησης, αφαιρούνται τα παρακάτω δύο (2) ΥΥΣ λόγω της μικρής τους έκτασης και της μη σημαντικής υδροφορίας τους σε συνδυασμό με την άμεση επικοινωνία τους με τη θάλασσα, γεγονός που μειώνει την ποιότητα του νερού: **ΕΛ1300280Α7 ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΓΑΥΔΟΥ** και **ΕΛ1300340Α7 ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΡΗΤΗΣ** (50 Περιοχές άντλησης ύδατος ανθρώπινης κατανάλωσης ΥΔ Κρήτης εκ των οποίων 44 ΥΥΣ και 6 ΕΥΣ).
- Περιοχές που προορίζονται για προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία. Στο ΥΔ Κρήτης (ΕΛ13) δεν έχουν προσδιοριστεί περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία και δεν προτείνονται νέες στη 2η αναθεώρηση.
- Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης (177 περιοχές νερών κολύμβησης δηλαδή έχουν προστεθεί 20 νέες στη 2η Αναθεώρηση),
- Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών, όταν η διατήρηση ή η βελτίωσή τους κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους,

συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000. Εντάσσεται στο ΜΠΠ της 2ης Αναθεώρησης, επιπλέον των 36 περιοχών του δικτύου NATURA 2000 της 1ης Αναθεώρησης και η νέα περιοχή **ΤΚΣ GR4340024 – Θαλάσσια περιοχή Δυτικής και Νοτιοδυτικής Κρήτης** (σύνολο 37 περιοχές του δικτύου NATURA 2000). Επίσης στο ΥΔ Κρήτης (ΕΛ13) απαντώνται 69 μικροί νησιωτικοί υγρότοποι, οι οποίοι καθορίστηκαν και προστατεύονται βάσει του ΠΔ με τίτλο: «Έγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν» (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012). Από αυτούς τους υγροτόπους οι 60 εντάσσονται στο ΜΠΠ της παρούσας 2ης Αναθεώρησης καθώς συσχετίζονται με ΥΣ.

- Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες ως ακολούθως όπως και στην 1^η Αναθεώρηση:

Όνομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Υδατικά Συστήματα που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση			
	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
Περιοχή τους υπολεκάνης Γεροποτάμου Μεσσαράς Κρήτης ΕΛ1340ΝΙ01	ΕΛ1300083	Πορώδες Μοιρών	ΥΥΣ	ΕΛ1340
Περιοχή Ιεράπετρας ΕΛ1341ΝΙ02	ΕΛ1300121	Πορώδες Ιεράπετρας – Κεντρίου	ΥΥΣ	ΕΛ1341

A3. Αναφορικά με τις ανθρωπογενείς πιέσεις στα υδατικά συστήματα δηλαδή το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που επηρεάζουν ή μπορούν να επηρεάσουν τα ΥΣ της περιοχής, αναλύονται οι σημειακές και διάχυτες πηγές ρύπανσης καθώς και οι απολήψεις.

Ως σημειακές πηγές ρύπανσης αναφέρονται οι ακόλουθες: Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ), Εκβολή δικτύων αποχέτευσης σε φυσικό αποδέκτη, Μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, Βιομηχανικές μονάδες, Κτηνοτροφικές μονάδες, Υδατοκαλλιέργειες-Ιχθυοκαλλιέργειες και Διαρροές από ΧΑΔΑ και ΧΥΤΑ. Κατανέμονται ανά χρήση όπως φαίνεται στον Πίνακα 4-18.

Πίνακας 4-18: Ετήσια φορτία BOD, N και P που παράγονται από σημειακές πηγές ρύπανσης στο ΥΔ 13 ανά πηγή και συνολικά (τόνοι/έτος)

	ΡΥΠΟΙ	BOD	N	P
		(τόνοι/έτος)	(τόνοι/έτος)	(τόνοι/έτος)
ΕΥΣ	Βιομηχανικές μονάδες	73.31	1.80	0.50
	ΕΕΛ	386.60	322.88	85.54
	Ιχθυοκαλλιέργειες	32.31	15.97	2.81
	Σύνολο	492.23	340.65	88.85
ΥΥΣ	ΕΕΛ	82.76	107.36	15.59
	Ξενοδοχεία	16.4	12.9	2.7
	Κτηνοτροφία ^[1]	302.42	313.52	117.21
	Σύνολο	401.58	433.78	135.51
ΥΔ		893.81	774.43	224.35

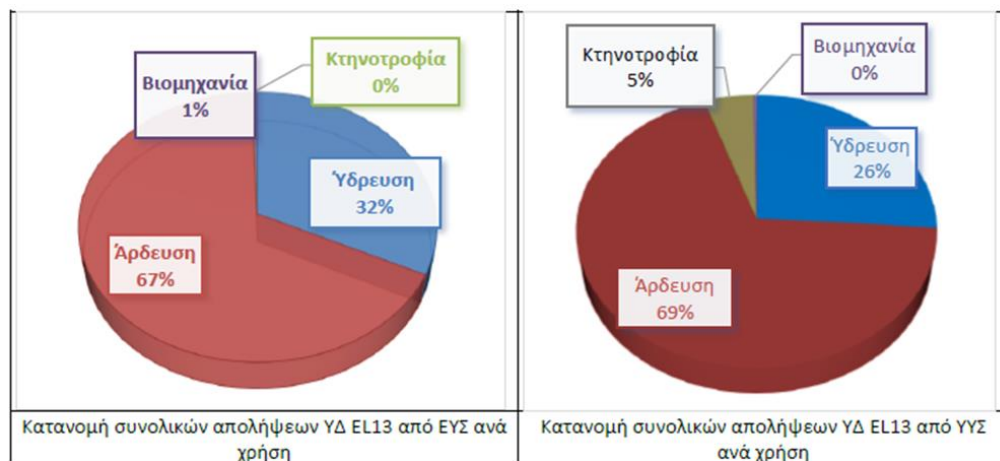
[1] Σημειώνεται ότι οι ρύποι που παράγονται από τις λιυτές κτηνοτροφικές μονάδες (εκτός των μεγάλων όπως προσδιορίστηκαν στην αντίστοιχη μεθοδολογία) συυπολογίζονται στις διάχυτες πιέσεις.

Ως διάχυτες πηγές ρύπανσης αναφέρονται οι γεωργικές δραστηριότητες, τα αστικά λύματα που δεν καταλήγουν σε ΕΕΛ, η κτηνοτροφία (ποιμενική και σταβλισμένη), και άλλες πηγές. Κατανέμονται ανά χρήση όπως φαίνεται στον Πίνακα 4-19.

Πίνακας 4-19: Ετήσια φορτία BOD, N και P που παράγονται από διάχυτες πηγές ρύπανσης στις ΛΑΠ του ΥΔ 13 ανά πηγή και συνολικά

	ΡΥΠΟΙ:	BOD	N	P
		(τόνοι/έτος)	(τόνοι/έτος)	(τόνοι/έτος)
ΕΥΣ	Αστική	988.50	368.00	7.40
	Γεωργική	0.00	27.80	6.80
	Κτηνοτροφική	209.40	74.80	9.00
	Άλλες Πηγές	0.00	83.50	1.20
	Σύνολο	1197.90	554.20	24.40
ΥΥΣ	Ποιμενική Κτηνοτροφία	3596.1	3125.5	1036.5
	Γεωργικές Δραστηριότητες	-	1028.8	250.4
	Σύνολο	3596.1	4154.3	1286.9
ΥΔ		4794.00	4708.50	1311.30

Αναφορικά με τις απολήψεις ύδατος, ο κατάλογος με τις κατηγορίες των δραστηριοτήτων και χρήσεων που εξετάστηκαν περιλαμβάνει την ύδρευση, άρδευση, κτηνοτροφία, βιομηχανία και άλλες ανάγκες και απολήψεις νερού. Στο Σχήμα 4-6 παρουσιάζεται η κατανομή των συνολικών απολήψεων νερού χωριστά για τα επιφανειακά και τα υπόγεια υδατικά συστήματα.

Σχήμα 4-6: Ποσοστιαία κατανομή απολήψεων στο ΥΔ Κρήτης (EL13) ανά κύρια χρήση

A4. Τα ΥΥΣ που βρίσκονται σε κακή ποσοτική και ποιοτική κατάσταση στην 2^η Αναθεώρηση αναφέρονται ακολούθως:

Ποσοτική Υποβάθμιση λόγω υπερεκμετάλλευσης για την κάλυψη αρδευτικών και υδρευτικών αναγκών (ΥΥΣ Κέρης-Τυλίσου).

- 9 ΥΥΣ χωροθετούνται στην ΠΕ Ηρακλείου και αφορούν στη λεκάνη της Μεσσαράς (4 συστήματα), στη λεκάνη Θραψανού – Νιπιδιτού (2 συστήματα), στο παράκτιο Βόρειου Ηρακλείου, στο καρστικό παράκτιο Γουβών-Χερσονήσου και στο καρστικό Κέρης – Τυλίσου.
- 1 ΥΥΣ χωροθετείται στην ΠΕ Λασιθίου και αφορά στο πορώδες ΥΥΣ Γούδουρα.

Ποιοτική υποβάθμιση λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, δηλαδή υπερβάσεων σε νιτρικά εξαιτίας της γεωργικής δραστηριότητας και σε υφαλμύριση.

- 7 ΥΥΣ χωροθετούνται στην ΠΕ Ηρακλείου και αφορούν στη λεκάνη της Μεσσαράς (3 συστήματα), στη λεκάνη Θραψανού – Νιπιδιτού (1 σύστημα), στο παράκτιο Βόρειου Ηρακλείου, το καρστικό παράκτιο Γουβών-Χερσονήσου και το καρστικό Κέρης – Τυλίσου.
- 2 χωροθετούνται στην ΠΕ Λασιθίου και αφορούν στο πορώδες ΥΥΣ Γούδουρα και στο Πορώδες ΥΥΣ Ιεράπετρας - Κεντρίου.

Οι διαφορές στην κατάσταση των ΥΥΣ μεταξύ 1^{ης} και 2^{ης} Αναθεώρησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	1Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΔΛΑΠ		2Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΔΛΑΠ	
		ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
EL1300081	ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
EL1300084	ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΑΛΙΑΣ – ΒΑΓΙΩΝΙΑΣ - ΑΣΗΜΙΟΥ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ
EL1300270	ΠΟΡΩΔΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΑΥΔΟΥ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
EL1300143	ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΚΟΠΗΣ - ΣΗΤΕΙΑΣ	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Σε ό,τι αφορά στην ταξινόμηση των ΕΥΣ παρατηρούνται αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ 1ης και 2ης Αναθεώρησης με βασική παρατήρηση το γεγονός ότι πλέον δεν καταγράφονται επιφανειακά υδατικά συστήματα που βρίσκονται σε άγνωστη οικολογική κατάσταση με εξαίρεση των ΙΤΥΣ των φραγμάτων των Ποταμών (EL1339RL01001002H), Αποσελέμη (EL1339RL01605003H) και Πλακιώτισσας (EL1340RL00109102H) καθώς και το γεγονός ότι το επίπεδο εμπιστοσύνης των αποτελεσμάτων της οικολογικής και χημικής ταξινόμησης παραμένει χαμηλό.

A5. Η οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ αριθ. οικ. 135275/ΦΕΚ Β 1751/22-5-2017 «Έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος.

Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του» και περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του χρηματοοικονομικού κόστους (το κόστος κεφαλαίου, το λειτουργικό κόστος, το κόστος συντήρησης και το κόστος διοίκησης), το περιβαλλοντικό κόστος (το κόστος της απόκλισης της κατάστασης των υδάτων από την καλή κατάσταση, η οποία απαιτείται για τη βιώσιμη χρήση του υδατικού πόρου σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς στόχους του άρθρου 4 του π.δ. 51/2007) και το κόστος πόρου (το κόστος άλλων εναλλακτικών χρήσεων του ύδατος, οι οποίες είναι αναγκαίες σε περίπτωση που το ΥΣ χρησιμοποιείται πέραν του ρυθμού της φυσικής του αναπλήρωσης).

Ειδικά για το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος πόρου ισχύουν τα αναφερόμενα στους πίνακες 4-43 και 4-44 αντίστοιχα:

Πίνακας 4-43: Κατανομή περιβαλλοντικού Κόστους ανά χρήση ύδατος στις ΛΑΠ του ΥΔ ΕΛ13, 2024-2027

	Υδρευση (οικιακή χρήση)	Αγροτική χρήση (γεωργία-κτηνοτροφία)	Βιομηχανία
ΛΑΠ 1339			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	46,1%	53,7%	0,2%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	10.869	12.666	43
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,0002	0,0002	0,0002
ΛΑΠ 1340			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	10,2%	89,5%	0,3%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	1.116	9.824	35
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,0001	0,0001	0,0009
ΛΑΠ 1341			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	20,79%	79,16%	0,05%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	1.268	4.827	3
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,00007	0,00007	0,00003
ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ ΕΛ13			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	29,4%	70,4%	0,2%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	11.969	28.606	74
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,00012	0,00013	0,00011

Πίνακας 4-45: Κατανομή Κόστους Πόρου ανά χρήση ύδατος στις ΛΑΠ του ΥΔ ΕΛ13 2024 - 2027

	Υδρευση (οικιακή χρήση)	Αγροτική χρήση (γεωργία-κτηνοτροφία)	Βιομηχανία
ΛΑΠ 1339			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	46,1%	53,7%	0,2%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	9.508	11.080	37
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,0001	0,0001	0,0001
ΛΑΠ 1340			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	10,2%	89,5%	0,3%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	2.669	23.497	84
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,0003	0,0003	0,0021
ΛΑΠ 1341			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	20,79%	79,16%	0,05%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	3.249	12.369	7
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,00018	0,00018	0,00008
ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ ΕΛ13			
Συμμετοχή χρήσης (%) στο συνολικό ετήσιο κόστος	29,4%	70,4%	0,2%
Ετήσιο Κόστος ανά χρήση (€)	18.403	43.983	114
Ετήσιο Μοναδιαίο Κόστος (€/m ³)	0,00018	0,00019	0,00017

A6. Ο χρόνος επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων (άρθρο 4 Οδηγία 2000/60/ΕΚ) του 2ου Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ είναι το έτος 2027, έτος ολοκλήρωσης του 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου. Ωστόσο, η Οδηγία 2000/60/ΕΚ αναγνωρίζει εγγενείς αδυναμίες που οδηγούν στην απομάκρυνση από το στόχο της "καλής κατάστασης" ορισμένα ΥΣ, οι οποίες εκτείνονται από μικρής κλίμακας προσωρινές εξαιρέσεις έως και μακροπρόθεσμες παρεκκλίσεις.

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τους στόχους της κατάστασης για τα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ. Οι στόχοι που τίθενται για τα ΥΣ λαμβάνουν υπόψη την αξιολόγηση της κατάστασης των ΥΣ του ΥΔ, την αποδοτικότητα του προτεινόμενου Προγράμματος Μέτρων και τη δυνατότητα, που δίνει η Οδηγία για παρεκκλίσεις υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Πίνακας 4-47: Στόχοι επιφανειακών ΥΣ για την οικολογική κατάσταση / δυναμικό και τη Χημική κατάσταση

ΣΤΟΧΟΣ	Ποτάμια ΥΣ	Λιμναία ΥΣ/ Ταμιευτήρες	Μεταβατικά ΥΣ	Παράκτια ΥΣ	Συνολικός αριθμός ΕΥΣ	Ποσοστό στο σύνολο των ΕΥΣ
Μη υποβάθμιση καλής και υψηλής οικολογικής κατάστασης/δυναμικού	96	1	3	25	125	80%
Μη υποβάθμιση καλής χημικής κατάστασης	114	2	3	25	144	92%
Επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης/δυναμικού	0	0	0	0	0	0%
Επίτευξη καλής χημικής κατάστασης	0	0	0	0	0	0%
Καθορισμός οικολογικής κατάστασης/δυναμικού (έως το 2027)	0	3	0	0	3	2%
Καθορισμός χημικής κατάστασης (έως 2027)	0	3	0	0	3	2%
Επίτευξη καλής κατάστασης μετά το 2027 Υπαγωγή στο Άρθρο 4.4	4	3	0	0	7	4%
Επίτευξη καλής κατάστασης μετά το 2027 Υπαγωγή στο Άρθρο 4.5	22	1	1	0	24	15%
Υπαγωγή στο Άρθρο 4.6	0	0	0	0	0	0%
Υπαγωγή στο Άρθρο 4.7	3	0	0	0	3	2%

Πίνακας 4-48 : Στόχοι ΥΥΣ

ΣΤΟΧΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΣ	Ποσοστό
Μη υποβάθμιση Ποιοτικής Κατάστασης	82	90%
Μη υποβάθμιση Ποσοτικής κατάστασης	81	89%
Επίτευξη καλής ποσοτικής κατάστασης μετά το 2027 Υπαγωγή στο Άρθρο 4.4 λόγω φυσικών συνθηκών	9	10%
Επίτευξη καλής ποιοτικής κατάστασης μετά το 2027 Υπαγωγή στο Άρθρο 4.4 λόγω φυσικών συνθηκών	10	11%
Επίτευξη καλής κατάστασης μετά το 2027 Υπαγωγή στο Άρθρο 4.5	-	-
Υπαγωγή στο Άρθρο 4.6	-	-
Υπαγωγή στο Άρθρο 4.7	-	-

Υπάρχουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τη 1^η Αναθεώρηση κυρίως σε ότι αφορά στους στόχους για τα ΕΥΣ. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις διαφοροποιήσεις ως προς τις εξαιρέσεις:

Υπαγωγή στο άρθρο 4.4: έχουν μειωθεί τα ΕΥΣ (από 46 σε 7)

Υπαγωγή στο άρθρο 4.5: έχουν υπαχθεί 24 ΕΥΣ (δεν υπήρχαν στην 1^η αναθεώρηση)

Σε ότι αφορά στην υπαγωγή στα άρθρα 4.6-Προσωρινή υποβάθμιση και 4.7-Νέα και προγραμματιζόμενα έργα αξιοποίησης υδάτινων πόρων, δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ 1^{ης} και 2^{ης} Αναθεώρησης.

A7. Το πρόγραμμα μέτρων περιλαμβάνει τα Βασικά Μέτρα που προσδιορίζονται στο Άρθρο 11.3 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και Συμπληρωματικά Μέτρα σε περίπτωση που η εφαρμογή των Βασικών Μέτρων δεν επαρκεί για την επίτευξη των στόχων.

Τα Βασικά Μέτρα της 2^{ης} Αναθεώρησης αναλύονται σε 2 Ομάδες:

-Δράσεις σε εφαρμογή Ενωσιακών Οδηγιών (Ομάδα I Βασικών Μέτρων) και

-Άλλα 21 Βασικά Μέτρα έναντι των 35 της 1^{ης} Αναθεώρησης (Ομάδα II Βασικών Μέτρων) όπως:

- 1 Μέτρο για την εφαρμογή της αρχής ανάκτησης του κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος (M13B0204)
- 6 Μέτρα για την προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να μην διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας (M13B0301, M13B0302, M13B0303, M13B0304, M13B0305, M13B0308)
- 3 Μέτρα για την προστασία των υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση (M13B0401, M13B0402, M13B0403)
- 1 Μέτρο ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού (M13B0501)
- 1 Μέτρο για τον έλεγχο και την αδειοδότηση του τεχνητού εμπλουτισμού των ΥΥΣ (M13B0601)
- 3 Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων (M13B0701, M13B0702, M13B0704)
- 1 Μέτρο για τις σημειακές & διάχυτες πηγές απορρίψεων (M13B0705)
- 2 Μέτρα για τις διάχυτες πηγές απορρίψεων (M13B0801, M13B0803)
- 3 Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση επιφανειακών υδατικών συστημάτων ιδίως από υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (M13B0902, M13B0905, M13B0907)

Τα 16 Συμπληρωματικά Μέτρα έναντι των 21 της 1^{ης} Αναθεώρησης, που έχουν επιλεγεί για το ΥΔ ΕΛ13 εμπίπτουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- 4 Διοικητικά μέτρα (M13Σ0201, M13Σ0202, M13Σ0203, M13Σ0204)
- 3 Μέτρα για τον Έλεγχο απολήψεων (M13Σ0801, M13Σ0802, M13Σ0803)
- 1 Μέτρο για τον Τεχνητό εμπλουτισμό ΥΥΣ-Τεχνητή επαναπλήρωση υδροφόρων στρωμάτων (M13Σ1401)
- 3 Μέτρα για Εκπαιδευτικά έργα (M13Σ1501, M13Σ1503, M13Σ1504)
- 4 Μέτρα για Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (M13Σ1601, M13Σ1604, M13Σ1605, M13Σ1606)
- 1 Μέτρο στην κατηγορία Λοιπά σχετικά μέτρα (M13Σ1701)

Τα προαναφερόμενα μέτρα έχουν ως στόχο να αντιμετωπίσουν τα σημαντικότερα θέματα διαχείρισης των υδατικών πόρων στο ΥΔ της Κρήτης, τα οποία αφορούν συνοπτικά στους ακόλουθους τομείς:

- Ποσοτική υποβάθμιση των ΥΥΣ λόγω υπερεκμετάλλευσης για την κάλυψη αρδευτικών και υδρευτικών αναγκών.
- Ποιοτική υποβάθμιση λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων. Η υποβάθμιση αυτή αφορά σε υπερβάσεις NO_3 λόγω γεωργικής δραστηριότητας και σε υφαλμύριση.
- Ποιοτική υποβάθμιση λόγω φυσικής υφαλμύρισης η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των διαθέσιμων υδατικών αποθεμάτων (χωρίς επεξεργασία). Η φυσική υφαλμύριση (θαλάσσια διείσδυση, υφάλμυρες φάσεις ιζηματογένεσης) είναι αποτέλεσμα μορφολογικών, γεωλογικών και τεκτονικών διεργασιών και είναι ανεξάρτητη από τις πιέσεις ανθρωπογενούς χαρακτήρα. Φαινόμενα φυσικής υφαλμύρισης καταγράφονται σε όλη την νήσο.
- Καταγράφονται σημαντικές απώλειες νερού στα δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης γεγονός που οδηγεί στην υπεράντληση υδάτων για την κάλυψη των αναγκών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε ορισμένες ΔΕΥΑ καταγράφονται απώλειες πάνω από 50%. Επίσης παρατηρείται σε ορισμένες τουριστικά αναπτυσσόμενες περιοχές κατά τους καλοκαιρινούς μήνες να εμφανίζονται προβλήματα στην κάλυψη των αναγκών ύδρευσης.

- Το υδατικό διαμέρισμα λόγω των κλιματικών συνθηκών και νησιωτικού χαρακτήρα εμφανίζει αυξημένη τρωτότητα στην ξηρασία γεγονός που οδηγεί στη ανάγκη κατάρτισης επιχειρησιακού Σχεδίου Λειψυδρίας – Ξηρασίας αλλά και στη διερεύνηση δημιουργίας νέων έργων ταμίευσης για την αξιοποίηση επιφανειακών υδατικών συστημάτων με σημαντικές χειμέριες απορροές, με ταυτόχρονο επανακαθορισμό-επανεξέταση της σωστής οικολογικής παροχής τους. Επίσης στο πλαίσιο αυτό καθίσταται αναγκαία η επέκταση της χρήσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων από Ε.Ε.Λ. (με ταυτόχρονη αύξηση των ελέγχων της ποιότητάς τους), ειδικά των μεγάλων πόλεων, για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών.
- Έλλειψη υδρομετρικών σταθμών παρακολούθησης σε υδατορέματα και σε σημαντικές πηγές.
- Περιορισμένος αριθμός μετρήσεων και σημείων παρακολούθησης από το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων.

Β) Η ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο της ΣΜΠΕ είναι η εκτίμηση και αξιολόγηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή της Β Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος της Κρήτης (ΣΔΛΑΠ ΥΔ ΚΡΗΤΗΣ), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).

Β1. Εναλλακτικά σενάρια

Εξετάστηκαν συνολικά τρία εναλλακτικά σενάρια με απώτερο στόχο τη σύγκριση των λύσεων αυτών και την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων εκάστου σεναρίου για την πρόωθηση του τεχνικά και περιβαλλοντικά επικρατέστερου κατά το στάδιο εκπόνησης της ΣΜΠΕ.

- Το **Σενάριο Α0** της Μηδενικής Λύσης: παραμένουν οι ισχύουσες σήμερα πρόνοιες που αφορούν άμεσα ή έμμεσα την προστασία και διαχείριση του υδάτινου περιβάλλοντος, χωρίς την εφαρμογή του υπό εξέταση Προγράμματος Μέτρων, λαμβάνοντας όμως υπόψη την πρόοδο μέτρων της 1ης Αναθεώρησης δηλαδή τα 12 Βασικά Μέτρα της Ομάδας II και 4 Συμπληρωματικά Μέτρα που ήδη έχουν υλοποιηθεί/εφαρμόζονται (Πίνακας 5-1).
- Το **Σενάριο Α1** της Εναλλακτική Λύσης: περιλαμβάνει την μηδενική λύση και επιπλέον εφαρμογή των μέτρων της 1^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ που δεν έχουν υλοποιηθεί/εφαρμοστεί έως σήμερα, δηλαδή τα υπόλοιπα 23 Βασικά της Ομάδας II και 17 Συμπληρωματικά που είτε δεν έχουν εφαρμοστεί, είτε υλοποιούνται, είτε είναι προς υλοποίηση, καθώς και τις πρόνοιες της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ ως προς τις δύο Ομάδες των Βασικών Μέτρων, χωρίς τα Συμπληρωματικά Μέτρα.
- Το **Σενάριο Α2** της Προτεινόμενης Λύσης: περιλαμβάνει την εφαρμογή των προνοιών της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου με το προτεινόμενο Πρόγραμμα Μέτρων (Κύρια Λύση). Με βάση το Σενάριο Α2 εφαρμόζονται όλες οι πρόνοιες του Σεναρίου Α1, αλλά και πρόσθετες πρόνοιες, οι οποίες απορρέουν από τα προτεινόμενα 16 Συμπληρωματικά Μέτρα τα οποία έχουν ως στόχο την προστασία και αποκατάσταση υδατικών συστημάτων τα οποία για οποιοδήποτε λόγο δεν πληρούν τις προδιαγραφές της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (τουλάχιστον καλή οικολογική κατάσταση/οικολογικό δυναμικό) και για τα οποία είναι αμφίβολη η επίτευξη των στόχων αυτών μέσω των Βασικών Μέτρων.

Ένα βασικό ζήτημα που ανέκυψε και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση των σεναρίων, ήταν το ζήτημα της αδυναμίας προσδιορισμού της σαφούς αιτίας για την οποία παρουσιάστηκαν συγκεκριμένες υπερβάσεις σε συγκεκριμένους ρύπους με αποτέλεσμα κάποια ΥΣ να οδηγηθούν ως προς το χαρακτηρισμό του σε κατάσταση κατώτερη της καλής. Με την εφαρμογή του Σεναρίου Α1 κρίθηκε ότι δεν εξασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για όλα τα υδατικά συστήματα που παρουσιάζουν κατάσταση «κατώτερη της καλής», κυρίως λόγω χαμηλού βαθμού εμπιστοσύνης (υψηλή αβεβαιότητα) κάτι το οποίο καλείται μεταξύ άλλων να διορθώσει η εφαρμογή

του Προγράμματος Μέτρων της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ. Η μη επίτευξη των στόχων, θα έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμων από την ΕΕ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Με βάση την αξιολόγηση των τριών Σεναρίων προέκυψε ότι το βέλτιστο σενάριο, που μπορεί να συνδυάζει την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που θέτει η Οδηγία 2000/60/ΕΚ με τη μείωση των πιθανών επιπτώσεων στα οικονομικά μεγέθη της χώρας και στις χρήσεις γης, είναι το **Σενάριο Α2**.

B2. Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης του Περιβάλλοντος και Εκτίμηση, Αξιολόγηση και Αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Μετά την εκτενή περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος, στη ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι οι περιβαλλοντικές παράμετροι που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά από την εφαρμογή της προτεινόμενης 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Κρήτης είναι οι εξής:

- Ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδατικών πόρων του ΥΔ
- Φυσικοί οικότοποι, βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα
- Τοπίο, έδαφος και μορφολογία
- Ανθρώπινη υγεία

Σημειώνεται ότι η Ομάδα Ι των Βασικών Μέτρων δεν τέθηκε υπό αξιολόγηση, καθώς αφορά μέτρα που απορρέουν από Ευρωπαϊκές Οδηγίες και έχουν ενσωματωθεί στο Εθνικό Δίκαιο. Τα εν λόγω μέτρα έχουν ήδη νομοθετηθεί και άρα εγκριθεί μέσα από τα αντίστοιχα νομοθετικά πλαίσια, συνεπώς μπορεί να γίνει η ασφαλής θεώρηση πως θα έχουν θετικές και μόνο επιπτώσεις στις προαναφερόμενες περιβαλλοντικές παραμέτρους και τους περιβαλλοντικούς στόχους του Αναθεωρημένου Σχεδίου. Συνεπώς τέθηκαν σε αξιολόγηση τα 21 Βασικά Μέτρα της Ομάδας ΙΙ και τα 16 Συμπληρωματικά Μέτρα.

Τα συμπεράσματα αναφορικά με την περιβαλλοντική αποτίμηση του προτεινόμενου Σχεδίου παρατίθενται ακολούθως:

➤ Στο σύνολο των εξεταζόμενων παραμέτρων στις οποίες αναμένονται επιδράσεις στρατηγικού χαρακτήρα από την εφαρμογή του προτεινόμενου Σχεδίου, οι επιδράσεις αυτές θα είναι προς τη **θετική** κατεύθυνση.

➤ Οι **θετικές** επιδράσεις αφορούν κυρίως στο φυσικό αλλά και στο ανθρωπογενές περιβάλλον και επικεντρώνονται στην ποιότητα και ποσότητα των διαθέσιμων υδατικών πόρων, στη διατήρηση της βιοποικιλότητας – πανίδας – χλωρίδας, στην προστασία / αποκατάσταση εδάφους και τοπίου και στον περιορισμό των παραγόντων που μπορούν να επιδράσουν αρνητικά στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας.

➤ Το σύνολο των **αρνητικών** επιπτώσεων, που όμως δεν είναι στρατηγικού χαρακτήρα, σχετίζεται με τις πιέσεις στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, που προέρχονται στον μεν πρωτογενή τομέα από την πιθανή αναδιάρθρωση καλλιεργειών, συνεπεία των νέων δεδομένων στη διαθέσιμη ποσότητα αρδευτικού νερού, στον δε δευτερογενή τομέα από τα μέτρα που θα απαιτηθούν για τη μείωση των εκπομπών ρύπων. Επίσης μη στρατηγικού χαρακτήρα αρνητικές επιπτώσεις είναι πιθανόν να υπάρξουν από εκπομπές αερίων ρύπων κατά την κατασκευή των προτεινόμενων δομικών έργων.

Με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, αποτιμάται ότι η συνολική συμβολή του προτεινόμενου Σχεδίου αναμένεται θετική και με ισχυρή ένταση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων, όπου αναμένονται επιπτώσεις στρατηγικού χαρακτήρα. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεν προτείνονται διακριτά μέτρα αντιμετώπισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

B3. Σύστημα Παρακολούθησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Monitoring)

Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης πραγματοποιείται κυρίως μέσω του Εθνικού Προγράμματος παρακολούθησης ποιότητας και ποσότητας των υδάτων, όπως αυτό έχει εγκριθεί με την ΥΑ 140384/2011 (ΦΕΚ 2017/Β/9.9.2011) και κάθε φορά ισχύει. Μάλιστα όπως έχει διαμορφωθεί με την υπ. αριθμ. ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/107168/1444/2021 (ΦΕΚ 5384/Β/19-11-2021) κρίνεται επαρκές για να

παρακολουθηθεί η κατάσταση των ΥΣ του ΥΔ. Επιπλέον, η Εφαρμογή του ΣΔΛΑΠ και η πρόσδος υλοποίησης του Προγράμματος Μέτρων θα παρακολουθείται μέσω Δεικτών που περιγράφονται στο Καθοδηγητικό Έγγραφο WFD Reporting Guidance 2022 FINAL Draft V6.4 21-08-2023».

Γ) ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα ΣΔΛΑΠ και οι Αναθεωρήσεις τους, εκτός από επιταγή της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Νομοθεσίας, αποτελούν πονήματα στρατηγικού σχεδιασμού και συμβάλλουν μέσα από τη συγκέντρωση των απαραίτητων πληροφοριών και την απarıθμηση λειτουργικών οδηγιών, στην ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού με απώτερο κύριο στόχο την επίτευξη της «καλής» ποσοτικής και ποιοτικής κατάστασης των υδάτων.

Η ΣΜΠΕ, ως στρατηγική μελέτη εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προβλεπόμενων μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Κρήτης, θεωρούμε ότι ορθώς αναφέρει ως θετικές τις στρατηγικού χαρακτήρα επιδράσεις του Σχεδίου στο σύνολο των εξεταζόμενων παραμέτρων. Επίσης οι αρνητικές -μη στρατηγικού χαρακτήρα- επιπτώσεις σχετίζονται με πιέσεις στον πρωτογενή τομέα από την πιθανή αναδιάρθρωση καλλιεργειών ως συνέπεια των νέων δεδομένων στη διαθέσιμη ποσότητα αρδευτικού νερού, και στον δευτερογενή τομέα από τα μέτρα που θα απαιτηθούν για τη μείωση των εκπομπών ρύπων.

Ωστόσο επισημαίνουμε ότι:

i) απουσιάζει η αναφορά των ελαιουργείων στην υποπαρ. **4.4.2 Σημειακές Πηγές Ρύπανσης** (σελ 186)

ii) στην υποπαρ. **6.1.18 Αποχέτευση** αναφέρεται ότι υπάρχουν 30 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) οικισμών που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ περί επεξεργασίας των αστικών λυμάτων (Πίνακας 6-30, 8 οικισμοί Β προτεραιότητας και 22 οικισμοί Γ προτεραιότητας) και ακόμα 36 ΕΕΛ που εξυπηρετούν μικρότερους οικισμούς (Πίνακας 6-32). Η Υπηρεσία μας μέσω του Τμήματος Υδροοικονομίας έχει ξεκινήσει μια διαδικασία συγκέντρωσης γεωχωρικών δεδομένων για το σύνολο των ΕΕΛ στην Περιφέρεια Κρήτης σε συνεργασία με τις κατά τόπους ΔΕΥΑ και τους Δήμους. Από τη μέχρι σήμερα καταγραφή, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των ΕΕΛ με εξαίρεση εκείνες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων Γόρτυνας και των ΔΕΥΑ Ρεθύμνου και Μινώα Πεδιάδας, έχουν καταγραφεί συνολικά 88 υφιστάμενες ΕΕΛ και 51 ΕΕΛ σε φάση σχεδιασμού/κατασκευής.

iii) η πρόσφατη Αναθεώρηση του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης των υδάτων σύμφωνα με την ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/107168/1444/2021 (ΦΕΚ 5384/Β/19-11-2021) είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν τα σημεία παρακολούθησης των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων (από 112 σε 160 σημεία) και των Λιμνών (από 3 σε 6 σημεία), όπου συμπεριλαμβάνονται και τα φράγματα, ενώ παρέμειναν αμετάβλητα τα ποτάμια (26) και τα παράκτια (6) σημεία παρακολούθησης. Στο Κεφ. 8 της ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι το Εθνικό Πρόγραμμα παρακολούθησης ποιότητας και ποσότητας των υδάτων, όπως έχει διαμορφωθεί πλέον, κρίνεται επαρκές για να παρακολουθείται η κατάσταση των ΥΣ του ΥΔ Κρήτης. Εκφράζουμε την επιφύλαξή μας σε ό,τι αφορά τα παράκτια και τα ποτάμια σημεία παρακολούθησης, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη την ακτογραμμή της Κρήτης αλλά και το μοντέλο της οικονομίας που επικρατεί στο νησί. Επιπλέον το γεγονός ότι σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων για την ποιότητα των υδάτων κολύμβησης, σχεδόν το σύνολο των ακτών κολύμβησης που παρακολουθούνται, κατατάσσονται σταθερά στο επίπεδο της Εξαιρετικής Ποιότητας, δεν θα πρέπει να αποτελεί επιχείρημα υπέρ των μειωμένων σημείων παρακολούθησης των παράκτιων υδάτων. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα παρακολούθησης έχει ως σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας και περιλαμβάνει μικροβιολογικές παραμέτρους (*Intestinal enterococci* και *Escherichia coli*) ενώ παράλληλα τα ύδατα κολύμβησης ελέγχονται οπτικώς για την παρουσία ρύπων (κατάλοιπα πίσσας, γυαλιά, πλαστικά, καουτσούκ, παρουσία αλγών και φυκών ή και ελαίων ή τασιενεργών).

Επιπλέον με το (4) σχετικό έγγραφο, η Υπηρεσία έχει εκφράσει παρατηρήσεις επί του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Κρήτης, οι οποίες παρατίθενται ακολούθως:

Γ1. Τεκμηρίωση Δεδομένων

Η τεκμηρίωση των δεδομένων δεν είναι επαρκής με αποτέλεσμα να εγείρονται αμφιβολίες ως προς την ορθότητά τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρατίθενται στον Πίνακα 3-4 (σελ 59, Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Κρήτης) για τις ανάγκες νερού ανά χρήση σύμφωνα με τα οποία «καθίσταται εμφανές ότι το μέγιστο μέρος των απολήψεων αφορά την άρδευση που ανέρχεται στο 65,2 % των συνολικών απολήψεων και ακολουθεί η ύδρευση που φτάνει στο 30,7 %. Οι απολήψεις που αφορούν την κτηνοτροφία και τη βιομηχανία κατέχουν μικρό ποσοστό στο σύνολο των απολήψεων και είναι περίπου μοιρασμένες έχοντας αντίστοιχα το 3,9% και 0,2%», δεν συμφωνούν με εκείνα που προκύπτουν από τις εν ισχύ άδειες χρήσης νερού, τα προηγούμενα σχέδια ΣΔΛΑΠ, τη λεπτομερέστερη ανάλυση που πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο τοπικών κοινοτήτων και άλλων δημοσιεύσεων.

Πίνακας 3-4 Ανάγκες νερού ανά χρήση στο ΥΔ Κρήτης (ΕΛ13)

Υδρευση (10 ⁶ m ³)	Άρδευση (10 ⁶ m ³)	Κτηνοτροφία (10 ⁶ m ³)	Βιομηχανία (10 ⁶ m ³)
101,55	215,63	12,75	0,67

Ανάλογα, στον χαρακτηρισμό της κατάστασης των υπόγειων υδατικών συστημάτων η υπηρεσία μας έχει «σοβαρές» ενστάσεις ως προς τον χαρακτηρισμό, καθώς οι αναλύσεις που πραγματοποιεί δίνουν διαφορετικά αποτελέσματα ειδικότερα:

-Στον Πίνακα 5-13 με την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των ΥΥΣ, αναφέρεται ότι το **ΕΛ1300082 ΠΟΡΩΔΕΣ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ** είναι σε κακή ποιοτική κατάσταση λόγω **νιτρορρύπανσης** (σελ 153 Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Κρήτης). Στα πλαίσια υλοποίησης της πράξης «**Ενίσχυση των ελέγχων στις ρυπογόνες για τα ύδατα δραστηριότητες στην Περιφέρεια Κρήτης**» (ΟΠΣ 5016176), η Υπηρεσία μας έχει προβεί σε αναλύσεις νερού από γεωτρήσεις που βρίσκονται στο συγκεκριμένο ΥΥΣ, τα αποτελέσματα των οποίων δεν συμφωνούν με την ανωτέρω αναφορά.

-Στον ίδιο πίνακα αναφέρεται ότι το **ΕΛ1300312 ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ-ΓΟΥΒΩΝ – ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ** βρίσκεται σε κακή ποσοτική κατάσταση ως αποτέλεσμα της υπεράντλησης με επακόλουθο την κακή ποιοτική κατάσταση. Λαμβάνοντας υπόψη ότι μέρος των υδρευτικών αναγκών της περιοχής καλύπτεται πλέον από το Φράγμα Αποσελέμη, τίθεται το ερώτημα σε ποια δεδομένα και σε ποια μεθοδολογία βασίστηκε η συγκεκριμένη κατάταξη.

-Στον Πίνακα 6-16 του Προσχεδίου, με την ποιοτική κατάσταση των ΥΥΣ υπάρχει σε αρκετές περιπτώσεις αναφορά για ύπαρξη βαρέων μετάλλων As και Ni. Επισημαίνουμε ότι οι αναλύσεις βαρέων μετάλλων που έχουν γίνει στα πλαίσια υλοποίησης της προαναφερόμενης πράξης «**Ενίσχυση των ελέγχων στις ρυπογόνες για τα ύδατα δραστηριότητες στην Περιφέρεια Κρήτης**» δεν δίνουν αυτή την εικόνα για τα υπόγεια νερά της Κρήτης.

-Επίσης στο Κεφάλαιο 6 του Προσχεδίου εντοπίζεται διαφοροποίηση στην ταξινόμηση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων σε σχέση με την 1η Αναθεώρηση που είναι αναγκαίο να τεκμηριωθεί επαρκώς.

Γ2. Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Περιφέρεια Κρήτης

Κρίνεται αναγκαίο, με σκοπό την βέλτιστη διαχείριση των υδάτων της Περιφέρειας Κρήτης υπό το πρίσμα της εν εξελίξει κλιματικής κρίσης, να γίνει συσχέτιση των μέτρων του 2ης Αναθεώρησης

του ΣΔΛΑΠ Κρήτης με τα αντίστοιχα που περιλαμβάνονται στο Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κρήτης, το οποίο έχει εγκριθεί με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Κρήτης (Αρ. Απόφασης ΠΣ 92/2022, ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ Νο 18/06-09-2022, ΑΔΑ: ΨΔ507ΛΚ-ΞΕΣ). Πιο συγκεκριμένα είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη όλα τα μέτρα που προτείνονται στον ΠεΣΠΚΑ και αφορούν στα ύδατα και ιδιαίτερα τα μέτρα στους τομείς **Υδατικοί Πόροι (αποθέματα)** και **Ποτάμια (πλημμύρες)** αλλά και σε σχετικές τομείς όπως οι **Παράκτιες Χρήσεις** και η **Γεωργία**. Επισημαίνουμε ότι η μελέτη του ΠεΣΠΚΑ θα αποτελέσει οδηγό για την Περιφέρεια και θα επιτρέψει στους αρμόδιους φορείς την προπαρασκευή και ωρίμανση όλων των έργων, τα οποία σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, για την επιτυχή ένταξή τους στη νέα προγραμματική περίοδο για το ΕΣΠΑ 2021 – 2027.

Γ3. Υπάρχουν σημαντικά μέτρα του ΣΔΛΑΠ της 1ης Αναθεώρησης που πλέον δεν περιλαμβάνονται στη 2η Αναθεώρηση χωρίς ωστόσο να γίνεται σαφές σε κάθε περίπτωση ο λόγος που συμβαίνει αυτό. Μάλιστα ο υφιστάμενος ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κρήτης έχει προχωρήσει στη συσχέτιση με μέτρα της Α' Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Κρήτης τα οποία σε κάποιες περιπτώσεις δεν συμπεριλαμβάνονται πλέον στο Προσχέδιο της 2ης Αναθεώρησης οπότε θεωρούμε αναγκαίο να υπάρξει σχετική σαφής δικαιολόγηση.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις ακόλουθες περιπτώσεις:

Το μέτρο **M13B0906 Παρακολούθηση, καταγραφή και αποκατάσταση παράκτιας διάβρωσης** που αναφέρεται στην εκπόνηση ενιαίας μελέτης η οποία θα καταγράφει λεπτομερώς τα προβλήματα παράκτιας διάβρωσης ή κατάκλισης περιοχών από θαλάσσια ύδατα, έχει αφαιρεθεί από το Προσχέδιο της Β Αναθεώρησης. Η μελέτη αυτή θα προχωρήσει στην ιεράρχηση των περιοχών με τα περισσότερα προβλήματα και στην προτεραιοποίηση των έργων στις περιοχές που χρήζουν παρέμβασης. Πρόκειται για σημαντικό Μέτρο και η αντίστοιχη μελέτη μπορεί να συγκεντρώσει την πληροφορία από τις αποσπασματικές μελέτες διάβρωσης των ακτών της Κρήτης που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα και να συμβάλει ουσιαστικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος της διάβρωσης, της ανόδου της στάθμης της θάλασσας και των γενικότερων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην παράκτια ζώνη του νησιού. Παράλληλα μπορεί να συσχετιστεί με τα αντίστοιχα Μέτρα του ΠεΣΠΚΑ του Τομέα Παράκτιες Χρήσεις-Δράσεις 8.1, 8.2 και 8.3. Τονίζεται ότι στον εγκεκριμένο ΠεΣΠΚΑ έχει ήδη συμπεριληφθεί η συσχέτιση με το μέτρο **M13B0906 Παρακολούθηση, καταγραφή και αποκατάσταση παράκτιας διάβρωσης**.

Ανάλογα, το μέτρο **M13Σ1001 Αξιοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων της ΕΕΛ Ηρακλείου για τον τεχνητό εμπλουτισμό υδροφορέων μη ανθρώπινης κατανάλωσης** έχει επίσης αφαιρεθεί από το Προσχέδιο της Β Αναθεώρησης. Το Μέτρο αυτό έχει συσχετιστεί με τη **Δράση 6.3 Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων** του ΠεΣΠΚΑ με σκοπό την εξοικονόμηση των υδατικών πόρων. Μάλιστα θεωρούμε ότι το μέτρο αυτό θα έπρεπε να λειτουργήσει οριζόντια και συμπεριλάβει και άλλες ΕΕΛ του νησιού εφόσον το επιτρέπει το εκάστοτε γεωλογικό υπόβαθρο.

Επίσης το μέτρο **M13Σ1607 Καταγραφή και παρακολούθηση της λειτουργίας ταμιευτήρων σε άγνωστο οικολογικό δυναμικό** δεν βρίσκεται στο Προσχέδιο της Β Αναθεώρησης. Το μέτρο αυτό έχει συσχετιστεί με το **Μέτρο 6.1.2 Εφαρμογή ενός δικτύου παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα κύρια υπόγεια υδατικά συστήματα υπόγεια ύδατα και στους ταμιευτήρες της Περιφέρειας Κρήτης (ανάπτυξη τηλεμετρικού δικτύου για την συνεχόμενη μέτρηση βροχοπτώσεων, στάθμης και παροχών στα σημαντικότερα υδατικά σώματα συστήματα της Περιφέρειας)** του ΠεΣΠΚΑ.

Γ4. Εκτίμηση κόστους υπηρεσιών ύδατος

Επισημαίνουμε ότι με την απόφαση Α2519/2022 του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου Επικρατείας έχει ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 135275/19.5.2017 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΦΕΚ

1751/Β/22-05-2017) «Έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος. Μέθοδος και διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του». Ωστόσο η οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος γίνεται με βάση αυτή την ΚΥΑ όπως αναφέρεται και στην ΣΜΠΕ.

Γ5. Έργα Αξιοποίησης Υδατικών Πόρων (Άρθρο 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ)

Να αναφερθούν τα έργα που υπόκεινται στην εξαίρεση του άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και ειδικά τα έργα εκτροπής του Πλατύ ποταμού και του φράγματος Ταυρωνίτη.

Γ6. Μ13Β0301 Σύνταξη/Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan)

Θα πρέπει είτε να προστεθεί νέο Βασικό Μέτρο είτε να αναμορφωθεί το βασικό μέτρο Μ13Β0301 που αναφέρεται στη σύνταξη Γενικών Σχεδίων ύδρευσης από Δήμους/ΔΕΥΑ και γενικότερα τους Παρόχους Νερού Ύδρευσης και να συμπεριληφθεί η έννοια του Σχεδίου Διαχείρισης-Masterplan των υδραυλικών έργων της Κρήτης με σκοπό τον ενιαίο σχεδιασμό για την ορθή διαχείριση των υδατικών πόρων στο νησί (έργα ύδρευσης και άρδευσης) με φορέα υλοποίησης την Περιφέρεια Κρήτης.

Γ7. Αναφορικά με το μέτρο Μ13Β0402 «Προστασία ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών ανθρώπινης κατανάλωσης και καθορισμός θεσμικού πλαισίου προστασίας» και ιδιαίτερα την απαγόρευση χωροθέτησης δραστηριοτήτων στην ζώνη II που σχετίζονται με υγειονομική ταφή αποβλήτων: «Στις διατάξεις της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ περί Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων, ΗΠ/29407/3508/02 (ΦΕΚ 1572/16-12-2002) «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή αποβλήτων» και των διάδοχων κάθε φορά νομοθετημάτων της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στο αντικείμενο αυτό με εξαίρεση τις περιπτώσεις υγειονομικής ταφής που αφορούν σε απόβλητα που χαρακτηρίζονται «αδρανή» («απόβλητα που δεν αποσυντίθενται ούτε καίγονται όπως το χαλίκι, η άμμος και η πέτρα») υπό την έννοια των νομοθετημάτων αυτών.»

Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι δεν είναι ορθό τα ΥΥΣ στα οποία είναι ήδη χωροθετημένος και λειτουργεί ΧΥΤΑ να συμπεριλαμβάνονται στα προστατευόμενα για ανθρώπινη κατανάλωση. Δραστηριότητες όπως οι ΧΥΤΑ, αλλά και προϋφιστάμενες δραστηριότητες που εμπíπτουν στην ΚΥΑ 36060/1155/Ε103/13 (ΦΕΚ 1450 Β/14-6-2013) όπως πχ ένα εργοστάσιο της ΔΕΗ, δεν είναι δυνατό να μετεγκατασταθούν άμεσα και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν ορίζονται προστατευόμενα υδατικά συστήματα με αντίστοιχες απαγορεύσεις και να αξιολογείται κατά περίπτωση η πραγματική κατάσταση και όχι να γίνεται απλώς υδρολογική ταξινόμηση. Για παράδειγμα το ΥΥΣ ΕΛ1300323, ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ (ΣΟΥΔΑΣ) έχει ορισθεί ως προστατευόμενο παρότι υπάρχει ήδη εκεί χωροθετημένος ΧΥΤΥ και ΚΔΑΥ-Μονάδα Κομποστοποίησης με Πράξη Νομοθετικού περιεχομένου, το δε συγκεκριμένο ΥΥΣ είναι φυσικά υφάλμυρο στο μεγαλύτερο μέρος του και δεν υπάρχει σε κοντινή περιοχή καμία υδρευτική χρήση από το συγκεκριμένο ΥΥΣ. Πρακτικά λοιπόν δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για ανθρώπινη κατανάλωση, αλλά ο ορισμός του ως προστατευόμενο, θα δημιουργήσει προβλήματα χωροθέτησης πχ νέου κυττάρου στο ΧΥΤΥ ή κάποιας άλλης επέκτασης στην μονάδα διαχείρισης απορριμμάτων στο μέλλον καθώς στο σημείο στ) του μέτρου αναφέρεται ότι «στ) Εφόσον η επέκταση /τροποποίηση υφιστάμενων δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στο σημείο (α) συνδέεται με ρυπαντικά φορτία που δύνανται να επηρεάσουν τα ΥΥΣ εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο σημείο (δ)»

Θα πρέπει λοιπόν ο καθορισμός των ορίων των προστατευόμενων ΥΥΣ για ανθρώπινη κατανάλωση οπωσδήποτε να λάβει υπόψη τους και τις υφιστάμενες δραστηριότητες και χρήσεις του ύδατος και όχι να στηρίζεται μόνο στο γεωλογικό τους χαρακτηρισμό. Ειδικότερα προτείνεται για τις υφιστάμενες δραστηριότητες και μέχρι την μετεγκατάστασή τους, να εκπονείτε ειδική υδρογεωλογική μελέτη με βάση τη μεθοδολογία των ζωνών προστασίας των υπόγειων υδροφορέων («Λεπτομερής Οριοθέτηση Ζωνών Προστασίας Σημείων Υδροληψίας για Απολήψεις Νερού Ύδρευσης»- ΑΔΑ:ΩΙΖΙΟΡ1Θ-ΧΣ3), και να προτείνονται ειδικότερα μέτρα προστασίας στο

πλαίσιο έγκρισης των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της έκδοσης απόφασης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων.

Γ8. Μέτρο Μ13Β0502: Ηλεκτρονική ετήσια καταγραφή μετρήσεων των απολήψεων επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Το μέτρο αυτό δεν υπάρχει στο Προσχέδιο της 2ης Αναθεώρησης. Το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε την ανάπτυξη μιας ηλεκτρονικής εφαρμογής στην οποία οι χρήστες θα συμπληρώνουν απευθείας την καταγεγραμμένη απόληψη ύδατος και η καταγραφή θα ήταν υποχρεωτική για όλες τις απολήψεις άνω των 3.650κμ/έτος. Επισημαίνουμε ότι το μέτρο αυτό έχει συσχετιστεί με το **Μέτρο 6.4.3 Έλεγχος εκμετάλλευσης υπογείων υδατικών πόρων** της Δράσης 6.4 του ΠΕΣΠΚΑ.

Προτείνεται να υπάρχει ένα αντίστοιχο Μέτρο, το οποίο θα αναφέρεται στην ανάπτυξη εφαρμογής υπολογισμού καταναλώσεων ύδατος με βάση την κατανάλωση ρεύματος της υδροληψίας στις περιπτώσεις που οι γεωτρήσεις είναι ηλεκτροδοτούμενες. Σε κάθε άδεια χρήσης νερού αναφέρεται η απαραίτητη τοποθέτηση μη μηδενιζόμενου υδρόμετρου στο σημείο υδροληψίας, ώστε να μπορεί να γίνει έλεγχος της ποσότητας του αντλούμενου νερού. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις, υπάρχει μεγάλη δυσλειτουργία στο θέμα αυτό (χαλασμένα υδρόμετρα-απουσία υδρομέτρων), με άμεσο αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει ουσιαστικός έλεγχος της κατανάλωσης και κατά πόσο αυτή είναι σύμφωνη με την άδεια χρήσης του συγκεκριμένου σημείου υδροληψίας. Ωστόσο οι υδροληψίες σε πολύ μεγάλο ποσοστό χρησιμοποιούν ηλεκτρικό ρεύμα, για την τροφοδοσία των αντλητικών τους συστημάτων. Επομένως θα ήταν πιο αποτελεσματικό να γίνει προσπάθεια υπολογισμού του αντλούμενου νερού σε συσχέτισμό με την κατανάλωση ρεύματος του αντλητικού συστήματος. Προφανώς ο αλγόριθμος υπολογισμού θα λαμβάνει υπόψη του μια σειρά παραμέτρων του εκάστοτε σημείου υδροληψίας, οι οποίες φυσικά θα πρέπει να συμπληρώνονται στην ηλεκτρονική εφαρμογή του Μέρους αυτού, παράμετροι που όμως εύκολα μπορούν να μοντελοποιηθούν με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά τόσο του σημείου υδροληψίας, όσο και του αντλητικού του συστήματος. Στο Μέτρο της Α' Αναθεώρησης αναφερόταν ότι θα συμπληρώνεται ο αριθμός της ηλεκτρικής παροχής στην περίπτωση των ηλεκτροδοτούμενων γεωτρήσεων. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρχει διασύνδεση με την ΔΕΗ προκειμένου να φορτώνονται και οι καταναλώσεις ηλεκτρικού ρεύματος αντί να της εισάγει ο ίδιος ο χρήστης. Όσο πιο αυτοματοποιημένη είναι η διαδικασία στο πληροφοριακό σύστημα τόσο καλύτερα θα αποτυπωθεί η πραγματική κατάσταση.

Γ9. Μ13Σ1401 (Έργα τεχνητού εμπλουτισμού λεκάνης Θραψανού – Νιτιδιτού)

Θεωρούμε ότι ο περιβαλλοντικά αποδεκτός τρόπος εμπλουτισμού είναι ο επιφανειακός και όχι ο προτεινόμενος υπόγειος εμπλουτισμός με την χρήση επεξεργασμένων αποβλήτων αστικού τύπου και ομβρίων της περιοχής του νέου πολιτικού αεροδρομίου Καστελίου. Μάλιστα η Δ/νση ΠΕΧΩΣ της Περιφέρειας Κρήτης και το Περιφερειακό Συμβούλιο γνωμοδότησαν ότι πρέπει «Η διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων να επανεξεταστεί προκειμένου να διασφαλιστεί ο υπόγειος υδροφόρας και οι επιφανειακές υδατοσυλλογές (φράγμα εμπλουτισμού του υδροφόρα στο Θραψανό και λιμνοδεξαμενή Λιβάδας Θραψανού), και μάλιστα ως προς την επιφανειακή διάθεση κατά μήκος του ρέματος των Ρουσοχωριών για άρδευση της φυσικής βλάστησης» (153/2023 Απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου, ΑΔΑ: 6ΙΩΧ7ΛΚ-ΜΨ3).

Γ10. Να προστεθεί νέο Μέτρο στα πλαίσια του οποίου να δημιουργηθεί μια εθνική βάση δεδομένων με τη μορφή γεωχωρικών δεδομένων, όπου θα συγκεντρώνονται σε τακτική βάση όλα τα στοιχεία για την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδάτων σε κάθε ΥΔ, τα οποία παράγονται από τους διάφορους φορείς που συμμετέχουν στο Εθνικό Πρόγραμμα Παρακολούθησης των Υδάτων και θα δίνονται συγκεκριμένα επίπεδα πρόσβασης σε όλους τους συναρμόδιους φορείς. Φυσικά θα πρέπει να αναπτυχθούν σαφή πρότυπα εισαγωγής δεδομένων, ώστε να υπάρχει ένας ενιαίος τρόπος παρουσίασής τους, που θα συμβάλλει στην ομοιογενή καταγραφή τους και θα διευκολύνει την διαχείριση και την αξιολόγησή τους.

- 10.** Την εισήγηση της κας **Κανδηλογιαννάκη Μαρίας** προϊσταμένης τμήματος Υδροοικονομίας Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ.

11. Την εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας κ. **Ξυλούρη Νικολάου**, με την οποία μεταξύ άλλων ανέφερε: «Εισηγούμαι στην Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά επί της «**Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης (ΕΛ13)**», με τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο με αριθμ. πρωτ. 438930/22-12-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ.
12. Τις απόψεις των μελών της Επιτροπής.
Μετά από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Γνωμοδοτεί θετικά επί της «**Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης (ΕΛ13)**», με τις παρατηρήσεις που αναφέρονται στο με αριθμ. πρωτ. 438930/22-12-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, και σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο **28-12-2023**

**Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**

Τα Μέλη

**Νίκος Ξυλούρης
Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος ΠΚ**